

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи,
культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

«___» _____ 2020 р.

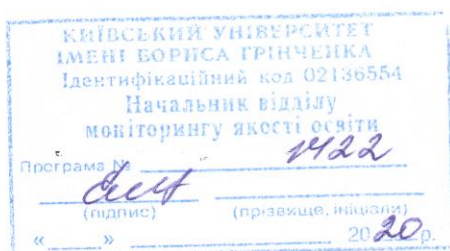
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

для студентів

спеціальності 061 Журналістика

освітньо-професійної програми 061.00.03 Видавнича справа та редагування

освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

Київ — 2020

Розробник: Ловейко Тетяна Володимирівна, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 31 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
«__» _____ 2020 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90
Курс	III
Семестр	VI
Кількість змістових модулів з розподілом	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	+
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розвиток мовлення майбутніх фахівців, усвідомлення комунікативної, репрезентативної та культуроносної функцій української мови в засобах масової комунікації. Освоєння студентами комплексу теоретичних і практичних знань з основ редагування в засобах масової комунікації, необхідних для фахової підготовки до друку різних видів видань.

Завдання:

- формувати у студентів розуміння основних понять, принципів та положень навчальної дисципліни «Українська мова в засобах масової комунікації»;
- показати сутність редакторської справи, що поєднує в собі організаційну та творчо-технічну діяльність носіїв редакторських професій;
- розкрити різноманітність технологій і методик, а також творчі та організаційні аспекти редагування в засобах масової комунікації;
- виховувати потребу вивчати рідну мову;
- формувати духовний світ студентів, цілісні світоглядні уявлення, загальнолюдські ціннісні орієнтири через залучення засобами мови до культурних надбань рідного народу й людства;
- виробляти уміння і навички комунікативно виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях під час сприймання, відтворення і створення висловлювань з додержанням українського мовленнєвого етикету;
- систематизувати й узагальнювати базові орфоепічні, граматичні, лексичні, правописні, стилістичні уміння й навички;
- виробляти уміння й навички користуватися мовними засобами у процесі професійної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен набути такі **компетентності:**

- використовуючи знання державної та іноземної мов, уміти здійснювати професійну діяльність у всіх її видах, спираючись на знання соціального, правового, економічного аспектів існування суспільства;
- мати навички збору інформації, використовуючи сучасні комп'ютерні технології;
- уміти виступати з доповідями й повідомленнями перед аудиторією за результатами власної пізнавальної діяльності, дотримуючись орфоепічних і граматичних норм;
- писати твори, добираючи відповідні мовні засоби, виражаючи своє ставлення, враховуючи ситуацію спілкування;
- виконувати обов'язки творчого працівника редакції, видавництва чи видавничої структури згідно зі штатним розписом;
- робити редакторський аналіз авторського оригіналу;
- виконувати редакторську роботу з перевидання та з перекладу видання;
- вводити різними способами цитати в текст;
- створювати прес-релізи та рекламні матеріали для промоції видань;
- усвідомлювати типологічні принципи класифікації ЗМІ;

- розрізняти особливості лексики, граматики, орфоєпії, орфографії та етикету в ЗМК;
- редагувати неправильно побудовані речення, виправляти орфоєпічні й граматичні помилки в мові мас-медіа;
- визначати анормативи у вживанні в ЗМК окремих граматичних форм;
- розуміти суть понять «сучасна українська літературна мова», «національна мова», «мова ЗМК»;
- визначати особливості лексики сучасної української мови в ЗМК;
- аналізувати українську фразеологію у мові мас-медіа.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть оволодіти знаннями про:

- основні поняття, принципи та положення навчальної дисципліни «Українська мова в засобах масової комунікації»;
- сутність редакторської справи, що поєднує в собі організаційну та творчо-технічну діяльність носіїв редакторських професій;
- різноманітність технологій і методик, а також творчі та організаційні аспекти редагування в засобах масової комунікації;

умітимуть:

- використовуючи знання державної та іноземних мов, здійснювати професійну діяльність у всіх її видах, спираючись на знання соціального, правового, економічного аспектів існування суспільства;
- виступати з доповідями й повідомленнями перед аудиторією за результатами власної пізнавальної діяльності, дотримуючись орфоепічних і граматичних норм;
- писати твори, добираючи відповідні мовні засоби, виражаючи своє ставлення, враховуючи ситуацію спілкування;
- вільно користуватися різними словниками;
- робити редакторський аналіз авторського оригіналу;
- вводити різними способами цитати в текст;
- усвідомлювати типологічні принципи класифікації ЗМІ;
- розрізняти особливості лексики, граматики, орфоєпії, орфографії та етикету в ЗМК;
- визначати анормативи у вживанні в ЗМК окремих граматичних форм;
- розуміти суть понять «сучасна українська літературна мова», «національна мова», «мова ЗМК»;
- визначати особливості лексики сучасної української мови в ЗМК;

редагуватимуть

- неправильно побудовані речення, орфоєпічні й граматичні помилки в мові мас-медіа;
- різні види текстів мас-медіа;

виконуватимуть:

- обов'язки творчого працівника редакції, видавництва чи видавничої структури згідно зі штатним розписом;
- правильне оформлення бібліографії видань;

аналізуватимуть:

- українські засоби масової комунікації;
- мовне оформлення мови мас-медіа;

створюватимуть:

- тексти для різних засобів масової інформації;
- прес-релізи та рекламні матеріали для промоції видань.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Назви теоретичних розділів	Розподіл годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Практичні	Семінарські	Підсумковий контроль	Самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Функціонування української мови в ЗМК. Лексика й лексикологія сучасної української мови в ЗМК						
Тема 1. Мовна ситуація в Україні. Природа, функції та будова мови в ЗМК. Фонетика. Фонологія. Звуковий склад української мови	2	2				
Тема 2. Лексика сучасної української мови в засобах масової комунікації. Лексика української мови за походженням та зі стилістичного погляду	9		2	2		5
Тема 3. Розвиток словникового складу сучасної української літературної мови в ЗМК	7	2				5
Модульна контрольна робота 1.	2				2	
Разом за змістовим модулем 1.	20	4	2	2	2	10
Змістовий модуль 2. Українська фразеологія у мові мас-медіа. Графіка й орфографія української мови в мас-медіа						
Тема 1. Українська фразеологія: джерела, структура, семантика	7	2				5
Тема 2. Фразеологізми як засіб вираження журналістського тексту. Досягнення української фразеологічної науки	7		2			5

Тема 3. Графіка та орфографія української мови в ЗМК. Українська графіка в діахронічному аспекті	7		2			5
Тема 4. Співвідношення між звуками й буквами української мови. Орфоепічні норми в ЗМК. Дотримання правописних норм у періодичних виданнях	4	2		2		
Тема 5. Історія українського правопису. Принципи українського правопису, їх використання при редагуванні журналістських текстів	7	2				5
Тема 6. Система правил сучасної української орфографії. Орфограми в ЗМК	2		2			
Модульна контрольна робота 2.	2				2	
Усього за змістовим модулем 2.	36	6	6	2	2	20

Змістовий модуль 3. Синтаксис і пунктуація речення в засобах масової комунікації

Тема 1. Поняття «граматика», «морфологія». Граматична форма, граматичне значення і граматична категорія частин мови	7	2				5
Тема 2. Класифікація словосполучень в українській мові. Семантико-синтаксичні відношення та вияв у них національної специфіки мови в ЗМІ	4	2		2		
Тема 3. Просте речення у текстах мас-медіа	2		2			
Тема 4. Речення з відокремленими другорядними членами, уточнювальні конструкції, пов'язані з ними помилки в ЗМК	2		2			
Тема 5. Речення із вставними й вставленими компонентами. Розділові знаки при вставних і вставлених конструкціях у мові мас-медіа	2		2			
Тема 6. Вигуки й звертання в ускладнених простих реченнях	5					5
Тема 7. Особливості вживання типів простого речення в жанрово-	2	2				

стильовій структурі журналістського тексту						
Тема 8. Складне речення. Граматичні, семантичні та інтонаційні засоби зв'язку частин у складному реченні	2	2				
Тема 9. Безсполучникові речення в засобах масової комунікації	2					2
Тема 10. Багатокомпонентні складні речення в ЗМК	2	2				
Тема 11. Вживання різних видів прямої мови в текстах ЗМК	2	2				
Модульна контрольна робота 3.	2				2	
Усього за змістовим модулем 3.	34	12	6	2	2	12
Усього за семестр	90	22	14	6	6	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Функціонування української мови в ЗМК. Лексика й лексикологія сучасної української мови в ЗМК

Тема 1. Мовна ситуація в Україні. Природа, функції та будова мови в ЗМК. Фонетика. Фонологія. Звуковий склад української мови

Предмет, мета й завдання курсу. Українська мова — одна із форм національної культури. Мова й суспільство. Функції мови. Престиж мови. Мовна ситуація. Мовна політика. Фонетика. Фонологія. Звуковий склад української мови.

Основні поняття: національна культура, функції мови, мовна ситуація, мовна політика, фонетика, фонологія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 8, 9, 10.

Тема 2. Лексика сучасної української мови в засобах масової комунікації. Лексика української мови за походженням та зі стилістичного погляду

Основні поняття лексикології. Однозначні й багатозначні слова в мові мас-медіа. Пряме й переносне значення слова в ЗМК. Вживання слів щодо їхнього справжнього лексичного значення. Стилiстично нейтральна та емоційно забарвлена лексика у мові мас-медіа. Специфічно-побутова лексика, лексичні засоби мови в ЗМК.

Основні поняття: лексикологія, однозначні й багатозначні слова, пряме й переносне значення слова, стилістично нейтральна та емоційно забарвлена лексика.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 3, 5.

Додаткова: 1, 8, 9, 10.

Тема 3. Розвиток словникового складу сучасної української літературної мови в ЗМК

Поняття про словниковий склад сучасної української літературної мови. Особливості словникового складу в засобах масової інформації. Неологізми в засобах масової комунікації. Особливості вживання антонімів, перифраз, омонімів і паронімів у ЗМК. Лексичні запозичення у мові ЗМК. Особливості вживання термінів у мові мас-медіа. Характеристика розмовної лексики, просторіч, жаргонізмів і арготизмів у ЗМК.

Основні поняття: словниковий склад сучасної української літературної мови, неологізми, антоніми, перифрази, омоніми, пароніми, терміни, жаргонізми, арготизми.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4, 5.

Додаткова: 2, 9, 10.

Змістовий модуль 2. Українська фразеологія у мові мас-медіа. Графіка й орфографія української мови в мас-медіа

Тема 1. Українська фразеологія: джерела, структура, семантика

Фразеологія, фразеологізми й фразеологічні вирази. Класифікація фразеологізмів за семантичною злитістю компонентів. Структура фразеологізмів. Лексична характеристика фразеологізмів. Особливості вживання в ЗМК.

Основні поняття: фразеологізми, фразеологічні вирази.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 5.

Додаткова: 3, 8, 10.

Тема 2. Фразеологізми як засіб увиразнення журналістського тексту. Досягнення української фразеологічної науки

Одиниці фразеології. Класифікація фразеологізмів. Джерела фразеології. Багатозначність, синонімія та антонімія фразеологізмів у мові мас-медіа. Розрізнення лексичних і фразеологічних синонімів і антонімів у ЗМК. Прийоми семантизації фразеологізмів.

Основні поняття: одиниці фразеології, багатозначність, синонімія та антонімія фразеологізмів, лексичні фразеологізми, семантизація фразеологізмів.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 4, 7, 9.

Тема 3. Графіка та орфографія української мови в ЗМК. Українська графіка в діяхронічному аспекті

Орфографія. Принципи українського правопису: фонетичний, морфологічний, історичний. Зв'язок графіки та орфографії української мови у ЗМК. Типологія орфограм у мові мас-медіа. Новий український правопис. Суть концепції сучасного українського правопису. Найскладніші правила

чинного українського правопису, їх використання у мові ЗМК. Короткі відомості з історії української графіки та орфографії.

Основні поняття: орфографія, принципи українського правопису: фонетичний, морфологічний, історичний, графіка та орфографія.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 5, 6, 10.

Тема 4. Співвідношення між звуками й буквами української мови. Орфоепічні норми в ЗМК. Дотримання правописних норм у періодичних виданнях

Поняття орфоепічної норми. Культура усного мовлення. Порушення орфоепічних норм при вимові звуків і наголошенні слів у мовленні на радіо й телебаченні. Порушення орфоепічних норм на українських телеканалах.

Основні поняття: орфоепічні норми.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4, 5.

Додаткова: 6, 9, 10.

Тема 5. Історія українського правопису. Принципи українського правопису, їх використання при редагуванні журналістських текстів

Історія українського правопису. Орфографія. Принципи українського правопису: фонетичний, морфологічний, традиційний. Новий український правопис. Суть концепції сучасного українського правопису. Короткі відомості з історії української графіки та орфографії.

Основні поняття: орфографія, принципи українського правопису: фонетичний, морфологічний, традиційний.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 7, 8, 10.

Тема 6. Система правил сучасної української орфографії. Орфограми в ЗМК

Суть поняття «орфограма». Класифікація орфограм у ЗМК. Орфографічна помилка: спроба лінгвістичного переосмислення. Коректорська, редакторська, авторська помилка. Практичне застосування правил з української орфографії.

Основні поняття: орфограма, орфографічна помилка, коректорська, редакторська, авторська помилка.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 3, 5.

Додаткова: 8, 9, 10.

Змістовий модуль 3. Синтаксис і пунктуація речення в засобах масової комунікації

Тема 1. Поняття «граматика», «морфологія». Граматична форма, граматичне значення і граматична категорія частин мови

Поняття «граматика», «морфологія». Граматичні категорії, граматичні значення і граматичні форми. Помилки у мові засобів масової інформації. Соціально-експресивні конотації імен у ЗМІ.

Основні поняття: граматична категорія, граматичне значення, граматична форма.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 2, 8, 10.

Тема 2. Класифікація словосполучень в українській мові. Семантико-синтаксичні відношення та вияв у них національної специфіки мови в ЗМІ

Синтаксичні зв'язки у словосполученні (узгодження, керування, прилягання). Граматична форма й граматичне значення словосполучення. Типи словосполучень. Помилки у побудові словосполучень у мові мас-медіа.

Основні поняття: синтаксичні зв'язки у словосполученні (узгодження, керування, прилягання).

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 8, 10.

Тема 3. Просте речення у текстах мас-медіа

Поняття про синтаксичне ускладнення простого речення. Типи формального ускладнення простого речення у мові мас-медіа. Речення з однорідними членами в ЗМК. Синтаксичні конструкції з відокремленими членами речення. Відокремлення означень. Відокремлення обставин у мові мас-медіа. Вставні слова й словосполучення у ЗМК. Вставлені компоненти речення у мові мас-медіа.

Основні поняття: синтаксичне ускладнення простого речення, речення з однорідними членами, відокремлення означень, відокремлення обставин, вставні слова й словосполучення у ЗМК.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 3, 5.

Додаткова: 8, 10.

Тема 4. Речення з відокремленими другорядними членами, уточнювальні конструкції, пов'язані з ними помилки в ЗМК

Відокремлення як синтаксичне явище. Розділові знаки при відокремленні. Відокремлення обставин. Правильне пунктуаційне оформлення відокремлених обставин у мові мас-медіа. Відокремлення означень. Правильне пунктуаційне оформлення відокремлених означень у ЗМК. Відокремлені додатки. Правильне пунктуаційне оформлення відокремлених додатків у мові мас-медіа.

Основні поняття: відокремлення як синтаксичне явище, відокремлення обставин, відокремлення означень, відокремлені додатки.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 4, 5.

Додаткова: 8, 9, 10.

Тема 5. Речення із вставними й вставленими компонентами. Розділові знаки при вставних і вставлених конструкціях у мові мас-медіа

Ускладнене речення зі вставними й вставленими конструкціями. Розрізнення вставності й вставленості (семантичні та формальні критерії). Вставні слова й конструкції. Семантика, вираження. Модальні відтінки вставних конструкцій, логічне оформлення тексту вставними словами у мові мас-медіа. Вставлені конструкції. Особливості пунктуації у ЗМК.

Основні поняття: ускладнене речення зі вставними й вставленими конструкціями, вставні слова й конструкції, вставлені конструкції.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 8, 10.

Тема 6. Вигуки й звертання в ускладнених простих реченнях

Вигуки — важливий засіб вираження експресії у мові мас-медіа. Дієслівні вигуки у ЗМК. Звертання, підходи до визначення його синтаксичної ролі в сучасному мовознавстві, вживання у мові мас-медіа. Вигук як ускладнювальний фактор у реченні. Неоднозначність синтаксичної ролі вигуків у структурі речення. Пунктуація у реченнях із звертаннями та вигуками.

Основні поняття: вигуки, звертання.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 8, 10.

Тема 7. Особливості вживання типів простого речення в жанрово-стильовій структурі журналістського тексту

Парцельовані конструкції, їх стилістичне значення у мові мас-медіа. Односкладні означено-особові речення в ЗМК. Неозначено-особові речення. Узагальнено-особові речення у мові мас-медіа. Безособові та інфінітивні односкладні речення в ЗМК. Номінативні речення. Повне й неповне речення. Неповні речення в системі синтаксичних одиниць, їх типи. Нечленовані речення. Еліпсис, особливості еліптичних речень.

Основні поняття: парцельовані конструкції, односкладні означено-особові речення, неозначено-особові речення, узагальнено-особові речення, безособові та інфінітивні односкладні речення, номінативні речення, еліпсис.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 8, 10.

Тема 8. Складне речення. Граматичні, семантичні та інтонаційні засоби зв'язку частин у складному реченні

Складне речення в ЗМК. Граматичні, семантичні та інтонаційні засоби зв'язку частин у складному реченні. Сполучникові та пунктуаційні засоби зв'язку компонентів у складносурядному реченні в мові мас-медіа.

Основні поняття: складне речення, сполучникові та пунктуаційні засоби зв'язку компонентів у складносурядному реченні.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 4, 8, 10.

Тема 9. Безсполучникові речення в засобах масової комунікації

Типи багаточленних складних речень: із сурядним зв'язком, із підрядним зв'язком (багаточленні складнопідрядні речення), із безсполучниковим зв'язком у мові мас-медіа. Складна синтаксична конструкція у ЗМК. З'ясування граматичних, семантичних та інтонаційних засобів зв'язку частин у складному реченні. Розділові знаки у багаточленних складних реченнях та складних синтаксичних конструкціях. Пунктуаційне редагування мови ЗМК.

Основні поняття: багаточленні складнопідрядні речення, граматичні, семантичні та інтонаційні засоби зв'язку частин у складному реченні.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 8, 10.

Тема 10. Багатокомпонентні складні речення в ЗМК

Багатокомпонентні складні речення: з кількома підрядними або кількома сурядними, з сурядністю та підрядністю. Період в ЗМК. Розділові знаки в складному реченні ускладненого типу, їх відповідність спланованому змістові, експресивному забарвленню речення. Специфіка вживання типів складного речення в текстах ЗМК.

Основні поняття: багатокомпонентні складні речення: з кількома підрядними або кількома сурядними, з сурядністю та підрядністю; період.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 5.

Додаткова: 4, 8, 10.

Тема 11. Вживання різних видів прямої мови в текстах ЗМК

Пряма й непряма мова в текстах ЗМК. Специфіка діалогів у мові мас-медіа. Заміна прямої мови непрямою у текстах ЗМК. Цитати. Методика роботи редактора з цитатами. Стилiстичні властивості конструкцій передачі чужого мовлення.

Основні поняття: пряма й непряма мова, цитати.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 3, 5.

Додаткова: 4, 8, 10.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

<i>Вид діяльності студента</i>	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1.		Модуль 2.		Модуль 3.	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	6	6
Відвідування практичних занять	1	1	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	2	20
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			59		72		75
Максимальна кількість балів	206						
Розрахунок коефіцієнта	2,06						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. Лексика сучасної української мови в засобах масової комунікації (5 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспекуйте «Лексика української мови за походженням та зі стилістичного погляду».

Тема 2. Словниковий склад сучасної української літературної мови в ЗМК (5 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспекуйте «Розвиток словникового складу сучасної української літературної мови в ЗМК».

Тема 3. Українська фразеологія: джерела, структура, семантика (10 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспекуйте «Фразеологізми як засіб увиразнення журналістського тексту. Досягнення української фразеологічної науки».

Тема 4. Просте речення у текстах мас-медіа (10 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспекуйте «Роль речення у мовленні. Формальна, семантична та функціональна організації простого речення. Ускладнене просте речення. Ускладнені прості речення з однорідними членами. Можливі помилки у вживанні однорідних членів речення в журналістських текстах».

Тема 5. Вигуки й звертання в ускладнених простих реченнях (6 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспекуйте «Уживання вигуків і звертань в ускладнених простих реченнях. Вигук як носій емоційного навантаження текстів в ЗМК. Відхилення від нормативної форми звертань у мовленні журналістів».

Тема 6. Безсполучникові речення в засобах масової комунікації (6 год)

Розкрийте теоретичні питання, інформацію законспекуйте «Структурні та інтонаційні особливості безсполучникових речень. Розділові знаки в них. Складні безсполучникові речення в засобах масової комунікації».

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу — 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів — 25	Критерії оцінювання
25–20	Завдання виконані якісно (90 % – 100 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи)
19–15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем

	правильних відповідей (89 % – 75 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи)
14–10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74 % – 50 % виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0–9	Завдання не виконано (виконання 49 % усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровим контролем з дисципліни «Українська мова в засобах масової комунікації» є залік, який виставляють на основі набраних студентом балів під час лекцій, практичних, виконання модульних контрольних робіт і самостійного опрацювання.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100	Відмінно
B	82–89	Дуже добре
C	75–81	Добре
D	69–74	Задовільно
E	60–68	Достатньо
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Українська мова в засобах масової комунікації»
Разом: 90 год, лекції — 22 год, практичні заняття — 14 год, семінарські заняття — 6 год,
модульний контроль — 6 год, самостійна робота — 42 год.

Тиждень												
Модулі	Змістовий модуль 1.		Змістовий модуль 2.			Змістовий модуль 3.						
Назва модуля	Функціонування української мови в ЗМК. Лексика й лексикологія сучасної української мови в ЗМК		Українська фразеологія у мові мас-медіа. Графіка й орфографія української мови в мас-медіа			Морфологія (типи словозміни). Синтаксис і пунктуація речення						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Теми лекцій	Мовна ситуація в Україні. Природа, функції та будова мови в ЗМК. Фонетика. Фонологія. Звуковий склад української мови	Розвиток словникового складу сучасної української літературної мови в ЗМК	Українська фразеологія: джерела, структура, семантика. Роль фразеологізмів у мові мас-медіа	Співвідношення між звуками і буквами української мови. Орфоепічні норми в ЗМК. Дотримання правописних норм у періодичних виданнях	Історія українського правопису. Принципи українського правопису, їх використання при редагуванні журналістських текстів	Поняття «граматика», «морфологія». Граматична форма, граматичне значення і граматична категорія частини мови	Класифікація словосполучень в українській мові. Семантико-синтаксичні відношення та вияв у ньому національної специфіки мови. Помилки у побудові словосполучень у мові мас-медіа	Особливості вживання типів простого речення в жанрово-стильовій структурі журналістського мовлення	Складне речення. Граматичні, семантичні та інтонаційні засоби зв'язу частин у складному реченні	Багатокомпонентні складні речення: з кількома підрядними або кількома сурядними, з сурядністю та підрядністю	Період	Вживання різних видів прямої мови в текстах ЗМК
Теми практичних занять	Лексика сучасної української мови в засобах масової комунікації. Лексика української мови за походженням та зі стилістичного погляду		Фразеологізми як засіб вираження журналістського тексту. Досягнення української фразеологічної науки	Графіка та орфографія української мови в ЗМК. Українська графіка в діахронічному аспекті	Система правил сучасної української орфографії. Орфограми в ЗМК	Просте речення у текстах мас-медіа	Речення з відокремленими другорядними членами, уточнювальні конструкції, пов'язані з ними помилки в ЗМК	Речення із вставними і вставленими компонентами. Розділові знаки при вставних і вставлених конструкціях				
Теми семінарських занять	Лексика сучасної української мови в засобах масової комунікації. Лексика української мови за походженням та зі стилістичного погляду			Співвідношення між звуками і буквами української мови. Орфоепічні норми в ЗМК. Дотримання правописних норм у періодичних виданнях			Класифікація словосполучень в українській мові. Семантико-синтаксичні відношення та вияв у ньому національної специфіки мови. Помилки у					
Самостійна робота	Табл. 6.2		Табл. 6.2			Табл. 6.2						
Контроль	Модульна контрольна робота 1.		Модульна контрольна робота 2.			Модульна контрольна робота 3.						
Підсумковий контроль	Залік											

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової комунікації : Навчальний посібник / А. О. Капелюшний — Львів : ПАІС, 2009.— 304 с.
2. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування : Практичний словник-довідник журналіста. — Львів : ПАІС, 2002.— 576 с.
3. Партико З. В. Загальне редагування : нормативні основи : навч. посібник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Львів : ВФ «Афіша», 2011.— 640 с.
4. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця : Практичний посібник. — К. : Наша культура і наука, 2005.— 560 с.
5. Яцимирська М. Культура фахової мови журналіста. — Львів : ПАІС, 2004.— 332 с.

Додаткові

1. Іванченко Р. Г. Літературне редагування. — 2-е вид., допов. і перероб. — К. : Вища школа. Головне вид-во, 1983.— 247 с.
2. Пикок Дж. Издательское дело / Пер. с англ., 2-е изд., испр. и доп.— М. : Издательство ЭКОМ, 2002.— 424 с.
3. Прокопенко І. В., Гутянська О. В. Техніка газетної справи. Практикум. — К. : Вища шк. Вид-во при Київ. ун-ті, 1989.— 160 с.
4. Редактирование отдельных видов литературы / Под ред. Н. М. Сикорского. — М. : Книга, 1987.— 397 с.
5. Тимошик М. С. Історія видавничої справи : Підручник.— К. : Наша культура і наука, 2003.— 496 с.
6. Репкова Т. Новое время : Как создать профессиональную газету в демократическом обществе / Пер. с англ. — IREXПроМедиа / Украина, 2002.— 468 с.
7. Різун В. В. Літературне редагування : Підручник / Міжнарод. фонд «Відродження». — К. : Либідь, 1996.— 240 с.
8. Рисс О. В. Что нужно знать о корректуре : Маленькое пособие. — 3-е изд., перераб. — М. : Книга, 1980.— 64 с.
9. Феллер М. Д., Квітко І. С., Шевченко М. Г. Довідник коректора. — Х. : Ред.-вид. відділ Кн. палати УРСР, 1972.— 408 с.
10. Хойнацький М. С. Основи стандартизації і використання стандартів у видавництві : Навч. посібник / За ред. В. П. Тараника. — К. : Вища шк., 1993.— 151 с.

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>